

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος
Ε' Αντιπρόεδρος
Βουλευτής Αρκαδίας – ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΘΕΜΑ: Θα συνεχίσει ο νέος Υπουργός τη φορομπηχτική πολιτική μέσω του ΦΠΑ, εις βάρος των πιο ευάλωτων νοικοκυριών, όπως οι προκάτοχοι του;

Τα έσοδα από τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) το 2024 εκτιμήθηκαν στα 25,341 δισ. ευρώ (940 εκ. ευρώ πάνω από τον στόχο του Προϋπολογισμού του 2024) και προβλέπεται ότι θα ξεπεράσουν τα 26,673 δισ. ευρώ το 2025, στο Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τη μεθοδολογία European System of Accounts (ESA) που αποτυπώνεται στην Εισηγητική Έκθεση τον Προϋπολογισμό του 2025. Το ύψος των εσόδων από ΦΠΑ του έτους 2024 επιβεβαιώθηκαν και από το Δελτίο Εκτέλεσης Προϋπολογισμού περιόδου Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2024 (σε οριστικά στοιχεία σε τροποποιημένη ταμειακή βάση).

Υπενθυμίζεται ότι ο ΦΠΑ έτους 2019 που ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας εκτιμήθηκε στα 17,678 δισ. ευρώ στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού του 2021.

Αυτό σημαίνει ότι, από το 2024, τα έσοδα του κράτους από τον ΦΠΑ, ως απόλυτα νούμερα, έχουν αυξηθεί κατά 43% σε σύγκριση με το 2019, ενώ για το 2025 προβλέπεται περαιτέρω αύξηση, φτάνοντας το 50% σε σχέση με το 2019.

Επιπλέον ο ΦΠΑ αυξήθηκε και ως ποσοστό των συνολικών φορολογικών εσόδων από 34,5% το 2019 στο 37,9% το 2024 και εκτιμάται ότι θα αγγίξει το 38,3% το 2025.

Η αύξηση των μεγεθών του ΦΠΑ είναι δυσανάλογη με την αύξηση των κρίσιμων μακροοικονομικών δεικτών.

Το 2024 το πραγματικό ΑΕΠ είχε αυξηθεί μόλις 9,2% και η τελική (πραγματική) καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών, σε σταθερές τιμές 2020, έχει αυξηθεί κατά 11,2% όταν η τελική καταναλωτική δαπάνη, σε τρέχουσες τιμές αυξήθηκε, 27,4%!

Αυτό σημαίνει ότι η έκρηξη των φορολογικών εσόδων από τον ΦΠΑ, την 6ετία 2019-2024 οφείλεται πρωτίστως στη ραγδαία αύξηση των τιμών των αγαθών και υπηρεσιών, από το 2020 και μετά, και ειδικά κρίσιμων κατηγοριών αγαθών πρώτης ανάγκης. Ενδεικτικά ενώ ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) φαίνεται αυξημένος κατά 17% το 2024, σε σχέση με το 2019, ο υποδείκτης «Διατροφής και μη αλκοολούχων ποτών» ήταν προσαυξημένος το 2024 κατά 32% και ο υποδείκτης «Ξενοδοχεία, καφέ, εστιατόρια» κατά 19% ενώ και η αύξηση των υποδεικτών της «Στέγασης» και της «Ένδυσης και υπόδησης» ήταν (έστω και οριακά) πάνω από αυτή του ΔΤΚ.

Αλλά τα παραπάνω μεγέθη γίνονται καλύτερα αντιληπτά σε μικροοικονομικό επίπεδο. Συγκεκριμένα τα επιπλέον (σχεδόν) 9 δισεκατομμύρια ευρώ που θα πληρώσουν σε ΦΠΑ το 2024 σε σχέση με το 2019 αντιστοιχούν σε περίπου 1.200 ευρώ παραπάνω ανά φορολογούμενο (υπόχρεο σε φορολογική δήλωση). Η επιβάρυνση αυτή είναι πολύ μεγαλύτερη από την όποια πραγματική αύξηση καθαρών μισθών πόσο μάλλον συντάξεων ή επιδομάτων έχει πραγματοποιηθεί την 6ετία 2019 – 2024 ενώ προφανώς σε επίπεδο νοικοκυριού η επιβάρυνση είναι πολλαπλάσια από αυτή του μεμονωμένου φορολογούμενου.

Ένα μέρος της αύξησης των εσόδων του ΦΠΑ σίγουρα μπορεί να αποδοθεί στην αύξηση της εισπραξιμότητας του ΦΠΑ λόγω της μεγαλύτερης διείσδυσης των ψηφιακών συναλλαγών και της επέκτασης της εφαρμογής των POS τα τελευταία έτη, μια τάση που παρατηρείται σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

Ωστόσο ο πρώην Υπουργός Οικονομικών στη συζήτηση του Προϋπολογισμού 2025 εντελώς αυθαίρετα απέδωσε την υπέρβαση του στόχου του Προϋπολογισμού του 2024 για τα έσοδα ΦΠΑ κατά 940 εκατομμύρια ευρώ αποκλειστικά στη μείωση της φοροδιαφυγής, παραβλέποντας πλήρως την επίδραση της αύξησης της κατανάλωσης και του πληθωρισμού του έτους 2024.

Και αυτό ενώ η Ελλάδα σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της ευρωπαϊκής επιτροπής για τον υπολογισμό του κενό (απώλεια) του ΦΠΑ (έτους 2024 με στοιχεία 2022) συνεχίζει κατέχει τη 3η χειρότερη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με εκτιμώμενη απώλεια 3 δισεκατομμύρια ευρώ, και συμπεριλαμβάνεται στις χώρες στις οποίες ο ρυθμός μείωσης του κενού σημείωσε κάμψη παρά το γεγονός ότι ο ρυθμός αύξησης της κατανάλωσης αυξήθηκε. Γενικότερα οι εκθέσεις της επιτροπής για το κενό του ΦΠΑ σημειώνουν υστέρηση του ρυθμού μείωσης του κενού ΦΠΑ σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες και αυτό παρόλο που η αξία συναλλαγών με κάρτες, ως ποσοστό της κατανάλωσης των νοικοκυριών στην Ελλάδα άγγιξε το μέσο όρο της Ευρώπης σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική μελέτη του IOBE.

Αλλά ο πρώην Υπουργός Οικονομικών όσο και ο προκάτοχος του είναι υπόλογοι γενικότερα για το φορολογικό μίγμα που ακολούθησαν. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον πίνακα των 72 μειώσεων φόρων της δετίας της Νέας Δημοκρατίας, που κατατέθηκε στις 3.12.2024 στη Βουλή, κατά τη συζήτηση του Προϋπολογισμού, αυτές που αφορούσαν τη μείωση συντελεστών ΦΠΑ ήταν σημειακές και χαμηλής επίδρασης στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Ως εκ τούτου, η χώρα παραμένει, παρά τη σημαντική φοροδιαφυγή αλλά τη φοροκλοπή του ΦΠΑ, από τις χώρες της ΕΕ με τον μεγαλύτερο αριθμό εσόδων από τον ΦΠΑ (ως ποσοστό του ΑΕΠ και των συνολικών Φορολογικών Εσόδων). Μάλιστα ο πρώην Υπουργός ξέχασε να συμπληρώσει έστω ως υποσημείωση στην λίστα του ότι το 2024 επανέφερε τον βασικό συντελεστή ΦΠΑ (24%) έναντι του μειωμένου συντελεστής ΦΠΑ (13%) αρχικά στα σερβιριζόμενα μη αλκοολούχα ποτά (αναψυκτικά), χυμούς και ροφήματα και στη συνέχεια στον σερβιριζόμενο καφέ, κακάο, τσάι και χαμομήλι.

Είναι επίσης υπόλογοι για το ότι «ξέχασαν» να ενσωματώσουν δύο ευρωπαϊκές Οδηγιών που αφορούν τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) που οδήγησε στην οδήγησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποστείλει προειδοποιητικές επιστολές στην Ελλάδα και ειδικότερα:

1. Την Οδηγία 2020/285 η οποία επιτρέπει στα κράτη-μέλη να απαλλάσσουν μικρές επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο έως 85.000 ευρώ από την υποχρέωση επιβολής ΦΠΑ. Η ενσωμάτωσή της θα ελάφρυνε τις μικρές επιχειρήσεις από ορισμένες υποχρεώσεις συμμόρφωσης και θα βελτίωνε την ανταγωνιστικότητά τους.
2. Την Οδηγία 2022/542 η οποία επιτρέπει την ευρύτερη χρήση μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας εφαρμογής μηδενικών συντελεστών σε βασικά προϊόντα, όπως τρόφιμα, φαρμακευτικά προϊόντα και προϊόντα που προορίζονται για ιατρική χρήση.

Κατά συνέπεια προκύπτει ότι η Νέα Δημοκρατία, που ως αξιωματική αντιπολίτευση στηλίτευε την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ – ΑΝΕΛ για τη φορολογική πολιτική της, πάτησε πάνω στην έμμεση φορολογία όπως τη διαμόρφωσε ο ΣΥΡΙΖΑ και ειδικά στα έσοδα από τον ΦΠΑ, και κατέστη πλέον η ίδια μεγαλύτερος φορομπήχτης των νοικοκυριών από όλες τις Κυβερνήσεις της μεταπολίτευσης.

Επειδή ο κ. Υπουργός δεν πρέπει να επαναλάβει τα λάθη των δύο προκατόχων του ερωτάται:

1. Θα συνεχίζει το άδικο μίγμα φορολογικής πολιτικής χρησιμοποιώντας τον ΦΠΑ ως μηχανισμό αυξανόμενης μεταφοράς αγοραστικής δύναμης από τα πιο ευάλωτα νοικοκυριά της χώρας στο κράτος;
2. Θα προβεί σε στοχευμένες μειώσεις συντελεστών ΦΠΑ, ειδικά για είδη πρώτης ανάγκης, για να ανακουφίσει τα νοικοκυριά αλλά και τις επιχειρήσεις που τον αποδίδουν;
3. Θα πάρει τις αναγκαίες πρωτοβουλίες ώστε η μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης των νοικοκυριών από ΦΠΑ να προέλθει από τη αύξηση της εισπραξιμότητας του ΦΠΑ και τη μείωση του φορολογικού κενού ΦΠΑ (3 δις. ευρώ σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής), μέσα από:
 - 3.1. Την περαιτέρω ενθάρρυνση των ψηφιακών συναλλαγών και ειδικά των συναλλαγών κάρτες;
 - 3.2. Βελτίωση της απόδοσης των μηχανισμών επιστροφής ΦΠΑ της ΑΑΔΕ ώστε να μη λυμαίνονται επιστροφές δεκάδων εκατομμυρίων ΦΠΑ σκοτεινά κυκλώματα, όπως αυτά που ξεσκέπασε μετά από καταγγελίες η Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες τα τελευταία χρόνια;
4. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2020/285 και της Οδηγίας 2022/542 ώστε να μην εκτεθεί για ακόμη μια φορά η χώρα μας διεθνώς από κυβερνητικές αβελτηρίες;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος